

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗ ΖΩΗ		
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗ ΖΩΗ ΡΙΖΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΑΘΗ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΜΑΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Σεμινάριο/Διαλέξεις και Ασκήσεις εφαρμογής		3	7,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα	
<p>Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να γνωρίζουν και να κατανοούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • την έννοια, τη φιλοσοφία και το σκοπό της ΕΑΕ καθώς και τις σύγχρονες τάσεις της ΕΑΕ στη χώρα μας και διεθνώς • την έννοια της αναπηρίας και των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, έτσι όπως περιγράφονται στη διεθνή βιβλιογραφία και στην ισχύουσα Νομοθεσία της χώρας μας • βασικά στοιχεία για τη φύση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών • βασικά στοιχεία για τις μεθόδους αξιολόγησης των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες • βασικά στοιχεία για τις μεθόδους υποστήριξης των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες 	
Γενικές Ικανότητες	
<p>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</p>	
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής</p>

Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Έννοια, φιλοσοφία και σκοπός της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης- Θεωρητικές, ιστορικές, πολιτικές προσεγγίσεις της ΕΑΕ (Καραμπατζάκη)
2. Μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (Καραμπατζάκη)
3. Μαθητές με ΔΕΠΥ (Ρίζος)
4. Μαθητές στο Φάσμα του Αυτισμού (Καραμπατζάκη)
5. Μαθητές με νοητική αναπηρία, χαρισματικοί μαθητές (Ρίζος)
6. Μαθητές με αισθητηριακές αναπηρίες όρασης ή ακοής, μαθητές με κινητικές αναπηρίες και με πολλαπλές αναπηρίες (Καραμπατζάκη)
7. Μαθητές με διαταραχές ομιλίας-λόγου, μαθητές με χρόνια μη ιάσιμα νοσήματα (Σταθοπούλου)
8. Μαθητές με ψυχικές διαταραχές, μαθητές με παραβατική συμπεριφορά, μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες (Σταθοπούλου)
9. Αξιολόγηση και Προγράμματα υποστήριξης μαθητών με εεα. Η σημασία και ο ρόλος της πρώιμης ανίχνευσης και πρώιμης παρέμβασης στην ΕΑΕ (Καραμπατζάκη)
10. Γονίδια, περιβάλλον και μαθησιακές ικανότητες (Γρηγορίου)
11. Συμβουλευτική της οικογένειας μαθητών με εεα (Σταθοπούλου)
12. Ανακεφαλαίωση-Εξέταση (Καραμπατζάκη)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Μεικτός: Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>																							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Eclass. Ppt email</p>																							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Σεμινάρια/Διαλέξεις</td> <td>36</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>Εκπόνηση μελέτης (project)</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασιών</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td>188</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Σεμινάρια/Διαλέξεις	36	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	70	Εκπόνηση μελέτης (project)	32	Συγγραφή εργασιών	50	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	188											
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																							
Σεμινάρια/Διαλέξεις	36																							
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	70																							
Εκπόνηση μελέτης (project)	32																							
Συγγραφή εργασιών	50																							
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	188																							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p>	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική. Η μέθοδος αξιολόγησης είναι «Διαμορφωτική Δοκιμασία» / «Γραπτή Εργασία» / «Δημόσια Παρουσίαση»</p>																							

<p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η αξιολόγηση του μαθήματος προϋποθέτει (α) την εκπόνηση ατομικών εργασιών που αφορούν στις επιμέρους διδακτικές ενότητες του μαθήματος, οι οποίες παραδίδονται με συμφωνημένες προθεσμίες μετά την ολοκλήρωση της ενότητας και (β) την εκπόνηση από κάθε Ομάδα Φοιτητών, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν από δύο (2) έως τέσσερα (4) άτομα, μιας πρωτότυπης γραπτής εργασίας / μελέτης, με βάση τη συνεννόηση με τους διδάσκοντες.</p> <p>Το σχέδιο της ομαδικής εργασίας / μελέτης κατατίθεται κατά τη 2η εβδομάδα μαθημάτων και η εκπόνησή του παρακολουθείται συστηματικά από τους διδάσκοντες μέσω των συμβουλευτικών συναντήσεων.</p> <p>Η κατάθεση της εργασίας / μελέτης γίνεται από την 11^η έως τη 12^η εβδομάδα μαθημάτων.</p> <p>Η παρακολούθηση των διαλέξεων είναι υποχρεωτική.</p> <p>Σκοπός αξιολόγησης: Ο έλεγχος της πορείας των φοιτητών σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς στόχους, ανατροφοδότηση και ενδεχόμενη τροποποίηση της διδασκαλίας.</p> <p>Κριτήρια Αξιολόγησης:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εκπόνηση εργασιών και μελέτης σύμφωνα με τις Οδηγίες που παρέχονται στις σύγχρονες και ασύγχρονες Συμβουλευτικές Συναντήσεις. 2. Γλωσσική σαφήνεια, νοηματική πληρότητα, επαρκής τεκμηρίωση, επιστημονική επάρκεια. 3. Δημόσια Παρουσίαση της ομαδικής εργασίας / μελέτης
--	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ainscow, M. (2000). Reaching out to all learners. Some opportunities and challenges. In Daniels, Harry (ed). *Special education re-formed. Beyond rhetoric?* Chapter 6: 101-122. Falmer Press.
- Ainscow, M. (1994). *Special needs in the classroom. A teacher education guide.* UNESCO Publishing, GB.
- Barnes, C., Mercer, G. & Shakespeare, T. (1999). *Exploring Disability: A Socio- logical Introduction.* Malden: Polity Press.
- Belmont, B. & Vérillon, A. (1999). Integration of disabled children in French schools: Partnership between mainstream school teachers and specialist professionals. *European Journal of Special Needs Education*, 14(1): 1-11.
- Clark, C., Dyson, A., Millward, A. & Skidmore, D. (1996). *Innovatory practice in mainstream schools for special educational needs.* Department of Education. University of Newcastle- upon-Tyne. London: HMSO.
- Dale, N. (2000). *Τρόποι συνεργασίας με οικογένειες παιδιών με ειδικές ανάγκες.* Εκδόσεις Ίων.
- Department of Education and Science (1979). *Meeting special educational needs. The Warnock Report.* London: Her Majesty's Stationery Office.
- Farrell, M. (1998). *The Special Education Handbook.* London: David Fulton Publishers.
- Fuchs, D., & Fuchs, L. (1994). Inclusive schools and the radicalization of special education reform. *Exceptional Children*. 60, pp. 294-309.
- Gildner, J. and Zionts, L. (1997). Planning for inclusion in an elementary setting. In

- Zionts, Paul (ed). *Inclusion strategies for students with learning and behavior problems. Perspectives, experiences and best practices*. Chapter 5, pp. 101-115. U.S.A.: Pro-ed.
- Heward, L.W. (2011). *Παιδιά με ειδικές ανάγκες. Μια εισαγωγή στην Ειδική Εκπαίδευση*. Α. Δαβάζογλου, Κ. Κόκκινος (επιμ.). Αθήνα: Τόπος.
- Kohler, P.D. & Rush, F.R. (1995). *Handbook of Special and Remedial Education*. Oxford: Pergamon
- Rutherford, R.B., Quinn, M.M., & Mathur, S.R. (Eds.), (2004). *Handbook of research in emotional and behavioural disorders*. New York: Guilford.
- Shonkoff, J.P. & Meisels, S.J. (Eds.) (2000). *Handbook of Early Intervention*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sutton, C. (2003). *Προβλήματα συμπεριφοράς παιδιών και εφήβων*. Αθήνα: Σαββάλας
- UNESCO (1994). *The Salamanca statement and framework for action on special needs education*. Paris: UNESCO.
- Watkins, A. (Editor) (2003). Αρχές Κλειδιά της Ειδικής Αγωγής. www.european-agency.org
- Webber, J. (1997). Responsible inclusion: Key components for success. In Zionts, Paul (ed). *Inclusion strategies for students with learning and behavior problems. Perspectives, experiences and best practices*. Chapter 2, pp. 27-55. U.S.A.: Pro-ed.
- Westling, D.L. and Fox, L. (2000). *Teaching students with severe disabilities*. Second edition. U.S.A.: Merrill, Prentice Hall.
- Williams, Phillip (1991). *The Special Education Handbook*. Milton Keynes, Philadelphia: Open University Press.
- Winter, E. and O'Raw, P. (2010). *Literature review of the principles and practices relating to inclusive education for children with special educational needs*. Co. Meath: National Council for Special Education.
- Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2011). *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους: Μια ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης*. Αθήνα: Πεδίο.
- Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2004). *Σύγχρονες Ενταξιακές Προσεγγίσεις: Α' Θεωρία. Β' Πράξη* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα,
- Ημέλλου, Όλγα (2003). *Ήπιες δυσκολίες μάθησης. Προσεγγίσεις στο γενικό σχολείο*. Αθήνα: Ατραπός.
- Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2002). *Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καραμπατζάκη, Ζ.& Σταύρου, Π. (επιμ.), (2004). *Βελτίωση των συνθηκών ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα ατόμων με πολλαπλές αναπηρίες*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Καραμπατζάκη-Δημητρίου, Ζ. (2010). *Θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Πάραλος.
- Κρουσταλλάκης, Γ. (1997). *Παιδιά με ιδιαίτερες ανάγκες*. Αθήνα.
- Μαρκοβίτης Μ., Τζουριάδου Μ. (1991). *Μαθησιακές Δυσκολίες*. Θε/νίκη: Προμηθεύς.
- Νόμος 2817 (2000). *Εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και άλλες διατάξεις*. Φ.Ε.Κ. 78/Τ.Α'14-03-2000.
- Νόμος 3699 (2008). *Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*. ΦΕΚ 199/Α'2.10.2008.
- Παπαβασιλείου Α., Παπαναγιώτου Α. (1997). *Μαθησιακά προβλήματα*. Αθήνα: Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.
- Πολυχρονοπούλου, Σ. (2001). *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες. Σύγχρονες τάσεις εκπαίδευσης και ειδικής υποστήριξης*. ΤΑ'. Αθήνα: Ατραπός.
- Σούλης, Σ.Γ. (2008). *Ένα σχολείο για όλους*. Αθήνα: Gutenberg.

- Στασινός, Δ. (2013). *Η ειδική εκπαίδευση 2020*. Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση.
- Σταύρου, Λ. (1985). *Ψυχοπαιδαγωγική Αποκλινόντων νηπίων , παιδιών , εφήβων*. Αθήνα: Άνθρωπος.
- Τζουριάδου, Μ. (1995). *Παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Μια ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.
- Τζουριάδου, Μ. (1997). *Παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.
- Τζουριάδου, Μ. (1998). *Μέθοδοι πρώιμης παρέμβασης*. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.
- Χαρούπιας, Αριστείδης (1997). *Ειδική εκπαίδευση. Θεωρία και πράξη. Τόμος 1: Οι νέες τεχνολογίες πληροφορικής στο σχολείο για όλους*. Αθήνα: Ατραπός.
- Χρηστάκης, Κ. (2011). *Διδακτική προσέγγιση παιδιών και νέων με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης*. Αθήνα: Διάδραση.
- Χρηστάκης, Κ. Γ. (2012). *Η εκπαίδευση των παιδιών με δυσκολίες: Εισαγωγή στην ειδική αγωγή / τόμος Α, Β'.* Αθήνα : Διάδραση/ Ατραπός.